

TÄHEKE NR.1 1965

Lenini soov

NATALIA ZABILA

MEIL LENINI UKS KAUNIS SOOV
EI LÄHE MEELEST ÄRA,
ET LINNAS, KULAS, IGAL POOL
ELEKTRIVALGUS SÄRAKS.

NUUD TEMA SOOV ON LÄINUD TOEKS,
MEIL PÕHJUST RÕOMU TUNDA,
ON TULED MAAL JA TEEL JA JOEL
JA TULED KAUGEL TUNDRAS.

ELEKTRIVALGUS MEIE MAAL
KÕIK SÄRAVAMAKS MUUDAB
JA VALGEID AKNAID LOENDADA
SA ÖHTUTI EI SUUDA.

JÄ UHA ROHKEM SUTTIB NEID
KA TAGAMAADE KANDIS.
NII TÄIDETAKSE JUHISEID,
MIS LENIN MEILE ANDIS.

Tõlkinud HELJO MAND

Kolme aasta pärast saab meie sotsialistlik kodumaa viiekümneaastaseks. See on väga suur ja rõõmus sündmus, sellepärast teevad pioneerid tähtsaks pidupäevaks juba praegu hoolega ettevalmistusi. Kuidas aga kindlaks teha, missuguse kooli pioneerid on sünnipäevaks valmistumisel kõige tublimad? Selleks kuulutati välja suur võistlus – malevate leninlik ülevaatus. Pioneerid võistlevad selles, kes oskab pare-

mini suurte inimeste tööd osa võtta ja kodumaale rohkem kasu tuua, võistlevad spordis ja matkamises. Muidugi arvestatakse võistluses ka seda, kuidas pioneerid üksteist abistavad ning õppida aitavad. Ja palju muid asju.

„Aga oktoobrilapsed?“ küsite nüüd. „Kas nendel on ka võistlus-ülevaatus?“

Oktoobrilapsed teevad suureks sünnipäevaks ettevalmistusi koos pioneeridega.

UUE OTSIJAD

Albumitegemine oli õigust öelda tähekesejuhi mõte. „Teate,“ ütles Teet teise klassi oktoobrilastele. „Pioneerid uurivad praegu, mis meie kodukandis uut ja

head on tehtud. Teie võiksite meid õige aidata.“
Teedul oli plaan olemas, kuidas aitamine käiks. Igaüks joonistab paksule paberilehele, mis tema arvates uus ja hea, aga pärast köidetakse need lehed albumiks.

Lapsed hakkasid kohe arutama, mida keegi joonistab.
„Mina joonistan kolhoosi uue klubi ja filminäitamispaparadi,“ ütles Aivar.

„Mina kombaini ja autosid,“ pakkus Mati.
Sedamaid tahtsid kõik uut klubi, kombaine ning autosid joonistada.

Teet vangutas pead:

„Vähe mõtlete, vähe ütlete. Teeme õige ühe pisukese matka. Ehk lähevad siis silmad rohkem lahti.“

Varsti marssis kümnekond hea ja uue otsijat mööda põllupeenart kolhoosi keskuse poole. Äkki jäi Tiina seisma:

„Minul juba läksid silmad lahti. Näe, mis sealt võsa tagant paistab!“

Võsa tagant paistis kolhoosi laut. Väga pikk ja väga kõrge.

„Seal lüpstakse masinaga,“ seletas Tiina.

„Ja heinad viib traktor lakka. Aga põranda tõmbab

suur vints viie minutiga sõnnikust puhtaks. Mina tean, minu ema on seal brigadir.“

Sedaviisi töötegemised olid kõik meie aja märgid ja otsustati hoolikalt albumisse joonistada.

Edasi viis matkarada mööda metsa raiutud sihti. Siin tuli Urmasel midagi meelde.

„Elektriga töötavaid masinaid joonistate, aga elektrit ennast mitte. Just nagu see ei olekski uus ja hea.“

Urmasel oli õigus. Elektri oli nende kanti toonud tõesti kolhoosikord. Ainult kuidas seda joonistada? Kas kõrgepingeliinina, mis läheb mööda metsasihti? Või väikese poisina, kellel särav pirn pea asemel?

Kui matkajad koolimajja tagasi jõudsid, ei olnud enam kedagi, kes poleks teadnud, mida joonistada.

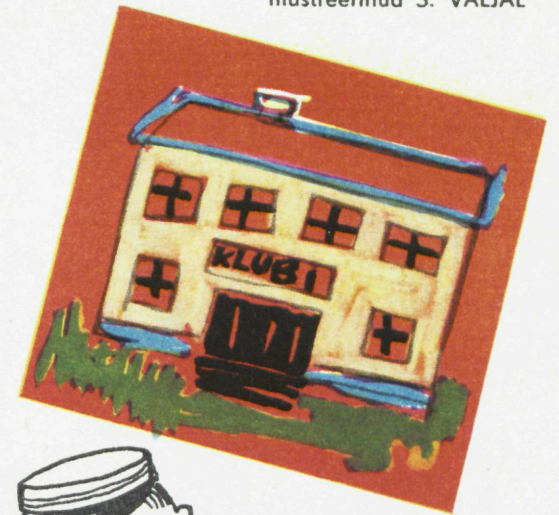
Albumisse pidi tulema pilt uuest tärklisevabrikust ja uuest kauplusest. Ja sööklast keset küla ning rippsilast Õivasjões. Aga Peep ja Priit kippusid vägisi riidu, sest kumbki tahtis lennukit joonistada, mis kevad-sügisel kolhoosipõldudele väetist külvas.

Lõpuks jäi ainult albumi kaas kaunistada.

Teate, mis sinna otsustati kleepida?

Lenini pilt.

Kas te oskate arvata, mispärast?

JURI RANT

En. R. Kreutze
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

9341

Kuidas talvetaat välja näeb

VESTE PAAS

KES ON NÄINUD TALVETAATI?
HABE LOKKAB PÕLVIST SAATI,
VUNTSID VILLAKOHEVAD,
PALGED KÜLMAOHEVAD.

TAADI HABE – SEE ON PIKK
LUMEKIRGAS LAGENDIK,
TAADI VUNTSID POLE MUUD,
KUI VAID HÄRMATANUD PUUD.

TAADI PÕSED – SEE ON KOIT,
TAEVARANNA TULELOIT,
AINULT – LEEK SEE POLE KUUM,
SELLE HINGUS – PÕHJATUUL.

KES EI TUNNE TALVETAATI?
ÕELDAKSE, ET VAHEL ÕITI
KULM LÕOB AIATEIBASSE.
– HOOPIS TAADI NAER ON SEE.

UNEKOTT

Kalju Kangur

Mustad näpud

ERIKA ESOP

UMMARGUSED
TIPUD-TÄPUD
TEGID VÄIKSED MUSTAD NÄPUD
KLEIDILE JA PIHIKULE,
SUURE VENNA VIHIKULE.

LAPERGUSED
TIPUD-TÄPUD
TEGID VÄIKSED MUSTAD NÄPUD
PÕSELE JA NINALE,
EMA LAUA LINALE.

NÄPUD ISEGI EI TEA,
MIS VEEL TEGID OMAPEAD,
SEST ET NENDE PEREMEES
SELLEST VÄLJAGI EI TEE.

UU-UU - SÖBER

Voldemar Miller

Väike kutsikas ei tahtnud minna magama, niisamuti nagu ei taha minna väikesed lapsed. Ohtul läks just ilusaks. Päike vajus madalale, varjud läksid pikaks. Nii palju uusi mängu tuli meelde. Võis püüda öienupu varju, võis suruda ennast tihedasse rohtu ja olla täiesti nagu pimedas.

Perenaine kutsus: „Kutsu, kutsu!”

Juti kutsus: „Pontu, Pontu!”

Kiki kutsus: „Kutsu, kalli, kallis!”

Aga väike kutsikas surus ennast tihedas rohus maadligi ja oli päris vagusi.

„Kutsu, kutsu!” hüüti korra veel ja siis pandi uks kinni.

Nüüd oli terve öhtu kutsule vaba: ta võis mängida, nii palju kui tahtis. Aga kohe, kui uks suleti, olid kõik mängud meelest läinud ja kutsu tundis, et ta on ükski. Areldi läks ta ukse juurde ja niutsus tasa, aga keegi ei kuulnud seda. Ta katsus mängida, aga ilma Juti ja Kikita, üksi, ei olnud mängul mõnu.

Kutsu meel läks nukraks.

Ja nüüd vajus päike hoopis maaserva taha. Läks pimedaks ega olnud enam varje ka, millega mängida.

„Uh-huu!” hüüdis öökull ja kutsu värises.

„Kräkk-räkk-räkk!” hüüdis teine öölind. Kutsu ei teadnud, et see on ainult lind, ja kartis. Kole oli.

Kutsu surus ennast kõvasti vastu maad ja puges peitu. Nüüd oleks ta küll tahtnud olla taas oma väikesel vaibal, kus on soe ja kus Kiki ja Juti on sealsamas seinaga ja hea perenaine ka. Aga uks oli kinni.

„Uh-huu!” hüüdis öökull ja kutsule kostis see nagu: „Uh-huu, ma söön su!”

„Kräkk-räkk-räkk!” hüüdis teine lind ja kutsule kostis see, nagu näriks väga suur koer väga suurt konti. Aga suuri koeri kartis kutsikas ka.

Just siis, kui kutsu hirm oli kõige suurem, tõusis rohu seest suur ümmargune nägu. Nägu oli lahke ja valgema oli nüüd ka, ning kutsul hakkas julgem. Ta pistis pea rohu seest välja ja ütles: „Au-auh, kes see on?”

„Uh-huu!” huikas öökull. „See on ju kuu!”

„Uu-uu!” hüüdis kutsikas, sest ta ei osanud ütelda „kuu”. „Uu-uu!”

„Mis on, mis viga on?” nagu oleks küsinud kuu.

„Uu-uu, pime on!” kurtis kutsikas.

„Pimedus on väike viga, sellest saame kohe jagu!” ütles kuu.

„Las ma tõusen ainult kõrgemale.”

„Uu-uu, ära mine ära!” hüüdis kutsikas, aga kuu ei kuulnud kutsikat.

VÄIKE OTT ON UNEKOTT, MAGAMA JÄÄB NAGU NOTT:

KUU...

Illustreerinud A. VENDER

vaid tõusis ikka, ikka kõrgemale. Läks valgemaks. Päris valge küll ei olnud, aga ikkagi nägi. Taevas oli suur sõbralik kuu ja kutsikas läks julgemaks. Kui öökull huikas jälle: „Uh-huu!“, hüüdis kutsikas vastu: „Uu-uu!“ ega kartnud enam nii väga. Ja kui jälle kostis: „Kräkk-räkk-räkk“, ajas kutsikas karvad püsti, nagu tahaks ütelda: „Ma ei karda sind, ma olen ise ka suur!“, ja tegi: „Urr!“ Sest ta ei olnud enam üks: tema kohal ülal taevas oli sõber kuu.

ÜHE SAAPA JALAST VEAB, TEIST ÖÖLÄBI JALAS PEAB.

*Kuidas kujutasin
endale ette Uusaastat,
kui väike olin*

VIKTOR GOLJAVKIN

Uusaasta tuli kell kaksteist, kuid sel ajal ma alati juba magasin. Läks mööda nii palju Uusaastaid! Kuid mina ei näinud mitte ühtegi. Nii ema kui ka tädi Veera kohtasid teda, kuid mina magasin. Jäin alati enne Uusaastat magama. Hommikul ärkasin üles, ema andis mulle kingitusi ja ütles: „Näed, nüüd on Uusaasta!“ Kuid mina teadsin, et ta oli õhtul. Aga praegu ei ole.

Küsisin emalt:

„Kas sa kohtasid teda?“

Ema ütles mulle:

„Kohtasin.“

„Ja sa nägid teda?“

Ema hakkas naerma:

„Muidugi nägin!“

„Kas isa ja tädi Veera nägid

ka?“

„Nägid küll.“

Küll mul oli kahju, et mina polnud veel näinud.

Kujutasin endale Uusaastat ette suure karvamütsi ja viltidega. Nagu uusaastakaardil. Kell kaksteist ta koputab uksele.

Kõik lähevad talle vastu. Kõik kaisutavad teda, patsutavad Uusaastale õlale ja ütlevad: „Lõpuks ometi jõudsid pärrale!“

Tema aga naeratab ja ütleb: „Pr-r-r, küll väljas on ikka külm!“

Ta võtab kotist kingid ja kingib igähele, mis vaja, ning ütleb: „Mul on kiire. Mind oodatakse teistes korterites.“

Kõik saadavad teda nurgani, tulevad siis tagasi ja heidavad magama.

Nii ma kujutasingi endale ette Uusaastat.

Kuidas ma küll alati heitlesin unega! Ja iga kord jäin magama, kuhu aga juhtus. Üles aga ärkasin alati voodis ja minu kõrval olid kingitused.

Minu vend võttis Uusaastat vastu varem kui mina, kuigi ta

on minust noorem. Ta tegi nii. Et mitte magama jääda, pugesi laua alla peitu. Esialgu jäi ta seal muidugi magama, kui aga kõik lauda istusid, oli kära palju. Ta ärkas silmapilkselt üles. Kas te teate, mis ta mulle ütles? Ta ütles:

„Teda ei olnudki.“

„Kuidas ei olnud?!“

„Väga lihtsalt.“

„Ega sa seal laua all maganud?“ küsisin mina.

„See veel puudub,“ ütles Vovka.

„Kellad löid, see on õigus. Aga Uusaastat ei olnud. Kui kõik hakkasid hüüdma: „Head uut aastat!“, ronisin laua alt välja.“

„Keda te siis vastu võtsite?“

„Uusaastat,“ kinnitas Vovka.

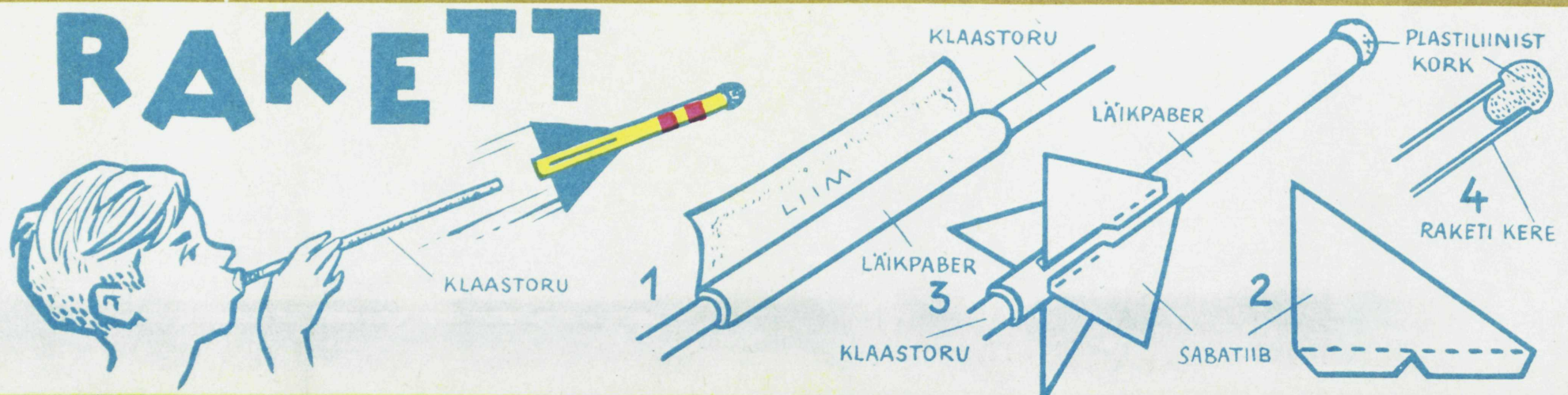
„Kuidas te teda siis vastu võtsite?! Kas elus on nii? Kui sa näiteks mind kohtad, siis sa näed, et sa mind kohtad. Aga kuidas sa saad mind kohata, kui sa mind ei kohta?“

„Ise näed,“ seletas Vovka. „Järgmisel aastal näed. Mitte mingisugust Uusaastat ei tule. Ainult

Illustreerinud L. HÄRM

RAKETT

KES KÜLL TEDA SIKUTAKS, KES KÜLL TEDA SAKUTAKS,

kellad löövad. Uusaastat aga ei tule."

"Küllap sa magasid laua all," ütlesin, "läbi une kuulsid kella-helinat. Uusaastat aga ei näinud."

"Ma ei maganud," ütles Vovka. "Tähendab magasid, kui ei näinud."

"Ise sa magasid," ei andnud Vovka alla.

"Mina magasin küll," ütlesin, "kuid sina magasin kah. Ainult et mina magasin voodis, aga sina magasid laua all. Parem oleksid võinud voodis magada."

"Ma ei maganud," ütles Vovka.

"Miks sa teda siis ei näinud?"

"Teda ei olnud," ütles Vovka.

"Sa lihtsalt magasid, ja ongi kõik!"

Sellega meie vaidlus lõppes.

Ta solvus ja läks minema.

Ja kuigi ta sai minu peale vihaseks, mõtlesin ikkagi, et ta magas seal ega näinud kingitustega Uusaastat.

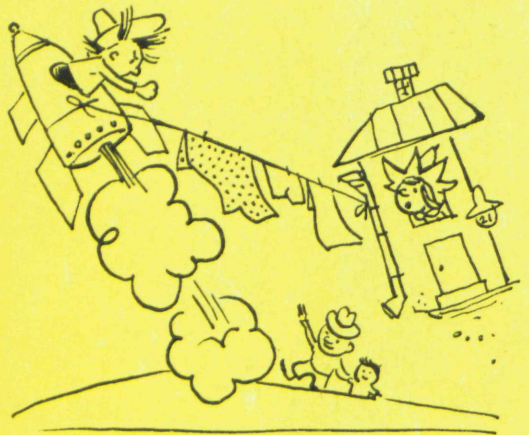
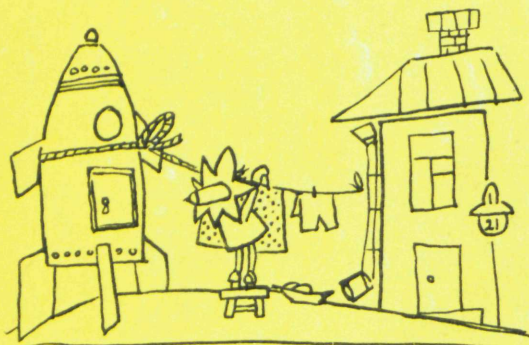
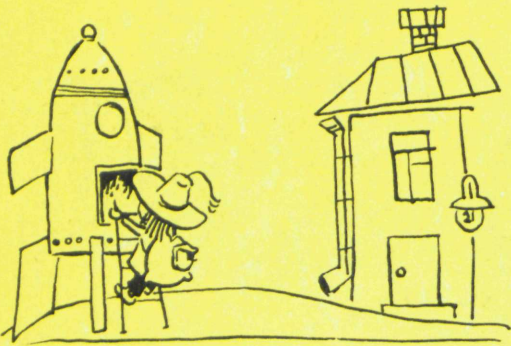
Nii kujutasin ma endale Uusaastat ette, kui väike olin.

Raketi tegemiseks ja lennutamiseks vajad umbes 1 sentimeetri jämedust ja 15 sentimeetri pikkust klaastoru. Toru ümber keera läikpaber kolme- või neljakordselt ja liimi kinni (1). Nii saad paberist raketikere. Nüüd valmista õhemast papist või mitmekordselt kokkuliimitud paberist neli sabatiiba (2). Tiivad liimi raketi kere külge (3). Raketi esiots sulge tihkelt plastiiniist voolitud korgiga (4). Rakett on valmis. Kui sa klaastorusse järsku ja tugevasti puhud, paiskub rakett lendu.

Illustreerinud E. PIKK

SIKUTAKS JA SAKUTAKS, UNEST TÜHJAKS RAPUTAKS!

Varsti
oleme
kosmoses

Üleliidulisest
lasteaajakirjast
„VESIJOLOJE KARTINKI“

Lennuk
tuleb

HELJO MÄND

TALVEL ON ME KULAS VAIKNE,
TRAKTORID EI KÕRISE,
AINULT LENNUK, HÖBELENNUK
TAEVATRASSIL PÕRISEB.
LENNUK TULEB, LENNUK L'ÄHEB,
TUUES-VIIES REISIJAID,
NEID, KES VÄGA IGATSEVAD
N'ÄHA ISE TEISI MAID.
LENNUK TULEB,
PÖRIN PAISUB,
TULEB, TULEB, L'ÄHENEK.
LENNUK L'ÄHEB,
PÖRIN VAIBUB,
LENNUK T'APIKS V'ÄHENEK.
ÜTLE, LENNUK,
HÖBELENNUK,
TALVETAEVA VALGE LIND,
MILLAL ÜKSKORD PILVEDESSE
SAAD SA KAASA VÕTTA MIND?
MINA KA JU TAHAN N'ÄHA,
KUIDAS ELATAKSE TAIGAS,
STEPIS, M'ÄGEDES JA KÕRBES,
IGAUHE KODUPAIGAS,
MILLISED ON KUSKIL MAJAD,
PUUD JA PÕÖSAD, TAEVASINA,

JÄ KAS LAPSED IGAL POOL
ON NII RÕÕMSAD NAGU MINA.
LENNUK L'ÄHEB EGA PEATU,
ÜKSKI P'ÄEV EI PEATU TA,
SÕIDAB PÕRISEDES SINNA,
KUHU MINNA MA EI SAA.
SAADAN TEDA, K'ÄSI SILMIL,
SEST ET OLEN V'ÄIKE VEEL,
AGA HOMME,
HOMME JUBA
OOTAB MINDKI LENNUTEE.

Illustreerinud A. SALDRE

PILDID

Seal, kus Musta mere lained uhuvad Balkani mäejalameid, asub suur Pliskovo küla.

Kord läksid Pliskovost läbi suure sadamalinna Varna noored matkajad. Päev oli kuum ja matkamehed istusid teeservale puhkama. Äkki märkasid nad, et ümberringi pole ühtegi puhast majaseina. Siit vaatab vastu kriidiga maalitud kriipsujuku, sealt rida kõverate tähtedega nimesid. Koguni aiapostid olid sedaviisi täis soditud.

„Hei!“ hõiksid matkajad mööda teed sammuvale tüdrukule. „Kas teie külas on kõigil lastel kombeks niimoodi joonistada? See teile küll au ei tee!“

Häbi pärast silmi maha lüües jooksis väike tüdruk minema.

MAJASEINTEL

Kas koju? Ei. Väike tüdruk oli tävdarlane. Nii nimetatakse bulgaaria oktoobrilapsi. Ja nüüd jooksis ta vanemate sõprade – septembrilaste juurde.

Septembrilasteks kutsutakse bulgaaria pioneere. Nagu alati, oskasid nad ka seekord väikesele tävdarlasele nõu anda.

„Uurige välja, kes aedu ja seinu määrivad!“ ütlesid septembrilapsed.

Seda oli kergem öelda kui täita. Tävdarlaste esimene, teine ja isegi kolmas luureretk jäi tulemusteta. Süüdlased ei sattunud silma alla, küll aga avastati siin ja seal mõni uus „kunstitöö“.

Lõpuks jõuti siiski nii kaugemale, et luurajate märkmikesse

kanti esimeste seintemäärijate nimed. Eks sa näe!

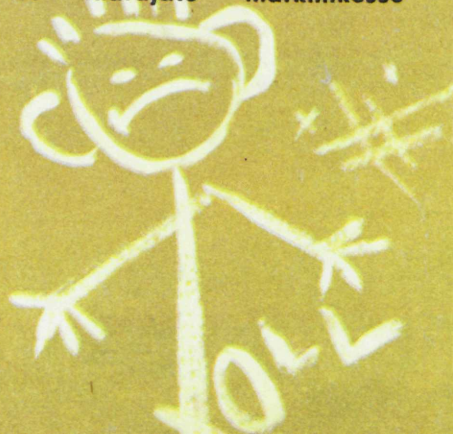
Nende hulgas oli koolilapsigi. Järgmisel päeval koputati mitme maja uksele.

„Võta lapp ja pintsel ning tule meiega kaasa!“ nõuti süüdlastelt.

Valvsate kontrollide juuresolekul pidid üliagarad kunstnikud oma kätetööd majaseintel üle lupjama, kriipsujukud aiapostidelt maha pühkima.

Niimoodi mindi maja juurest maja juurde, ühe aia eest teise ette, kuni oli kadunud viimane kui üks kritseldus.

Ja oligi lõpp kritseldajate pildinäitusel. Sellest peale ei tikkunud enam ükski Pliskovo küla laps seinu ning planke määrima.

Pirin ÖDE

HOLGER
PUKK

Öde-venda Anne ja Ants läksid koos suusatama. Panid õuel suusad alla ja sõitsid natuke maad küla taha mäele. Ronisid üles ja – oh häda! Antsul suusarihm äkki katki. Mis nüüd teha?

„Sõidame minu omadega kordamööda,“ pakkus Anne. „Sõidame jah!“ oli Ants nõus. „Mina lasen nüüd mäest alla.“ Anne andis suusad Antsule. Vuhh! oli Ants läinud. Ainult karvamüts vilkus veel mäeküljel kadakapöösaste vahel. „Nüüd mina!“ ütles Anne, kui Ants mäe otsa tagasi jõudis. „Oota, ma veel...“ jõudis Ants hüüda ja oligi jälle vuhh! läinud.

Anne kopsis varbaid vastamisi ja puhus sõrmedele sooja. Ants jõudis uuesti üles.

„Oota, ma veel...“ ja oli jälle läinud.

Anne kopsis varbaid.

Ants sõitis.

Siis oli kojuminekuageg käes.

Mäe all ütles Ants:

„Sõida sina koju. Ma pean enda omi seljas tassima.“

Ja Anne sõitis koduõuele.

„Mul läks rihm katki!“ hüüdis Ants tuppa tulles kodustele.

„Me sõitsime Anne suuskadega kordamööda. Algul tema, siis mina, siis jälle tema!“

Aga Anne hakkas pirisema ja ütles:

„Sa oled paha!“

Küll on rumal tüdruk!

Illustreerinud O. KILDEMAA

VÕIDUSÕIT DŽUNGLIS

Olivia Saar

DŽUNGLIS ON VÕIDUSÕIT,
MASINAD RIVIS.
AHV FILMIKAAMERAT
PUU OTSA TIRIB.

KOHAL ON MIKROFON,
TELEFON,
ARSTID.
OODAKE, STARDIPAUK ANTAKSE VARSTI!

JÄÄKARU JÄÄMERELT
JÄÄPANGAL SÕITIS,
JÄÄTISEMUUGIGA
SÕPRU SIIN VÕITIS.
KOHTUNIK KAEKIRJAK
KIIKAB VEEL TRASSI.
PANTER SEKUNDIOSUTEID PASSIB.

Illustreerinud V. HURT

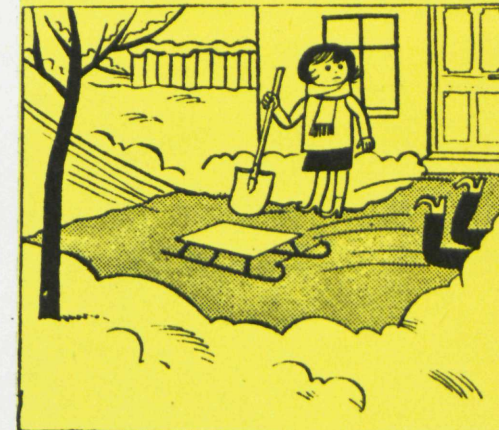
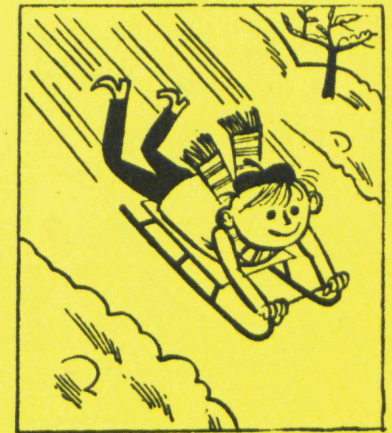
KUMNENDAL RINGIL –
LINKADI-LONKA –
KIKK-KORVA KAPSAS
KÄIB JÖNKADI-JÖNKA,
POLDID JA PULGAD
ON RÄSUS JA RISUS,
AUTO OTSETEED
DŽUNGLISSE KISUB.
PALMIPUUL KAKADUU
KÖHISTAB KURJALT:
„JÄNESE VÕIDUSÖIT
NURJAS MIS NURJAS!“
JÄNKUPOISS AUTOTA
EDASI SILKAB,
FINIŠIJOONELE LÄHENEV VILKALT.
ESIKOHT!

MEDALI
DŽUNDEL HURRAATAB!
LÖVIGI AUSTAVALT
KANGELAST VAATAB.

JÄNESE VÕIDUST
TEATAKSE LAIALT,
ISE TA KARTINGUT
NAKITSEB MAIALT.

DŽUNGLIS ON MURINAT,
KÄRINAT,
KISA,

IGAMEES AINA GAASI LISAB.
SÖITJATE HULGAS
JÄNES TEEB TIIRE,
KAPSAPEAST KARTING
ON KÕIKIDEST KIIREM.

Kuhu
Kaarel
kadus?

Jugoslaavia
lasteajakirjast
„ZMAJ“

M O O T O R S U U S K - HUVITAV SÕIDUK! LAIA SUUSA PEAL NELJAL JALAL ON MOOTOR. EES VURISEB KAITSEVÕREGA ÜMBRITSETUD PROPELLER, SUUSATAJA HOIAB KÄEPIDEMEST KINNI. TA VÕIB MOOTORSUUSKA JUHTIDA, KUHU TAHAB! JA SUUSAD KIHUTAVAD, NII ET LUMI TUISKAB.

PRAEGU ON MOOTORSUUSAST AINULT PILTE JA PLAANE JOONISTATUD. ÜKS PILT ON SIIN NÄHA. KUID MOOTORSUUSKA EHTADA ON TÄIESTI VÕIMALIK. TULEVIKUS VÕETAKSE SÄÄRANE SÕIDUK TALISPORDIS KINDLASTI KASUTUSELE. SIIS VÕID KA SINA MOOTORSUUSA JÄREL KIHUTADA MÄEST ÜLES JA MÄEST ALLA NING TUULEKIIRUSEL MÖÖDA LAGEDAT LUMIST VÄLJA.

Illustreerinud M. KERNUMEESE

NEENETS

Kaugel Põhja-Jäämere ääres asub külm ja karm Neenetsimaa. Talvel ei näita seal päike end kaks kuud. Siis on pime polaaröö ja võimutsevad tugevad lumetormid. Aga südasuvel paistab päike kaks kuud järjest. Kui kella ei oleks, siis ei teaks, millal magama minna ja millal üles tõusta. Kevadel ja sügisel vahetub ööpäev nagu Eestiski. Ku'd ilm on palju külmem. Lumi sulab alles juunikuus. Siis hakkavad haljendama maadligi kõssitavad pajud ja teised kidurad taimed. Hästi kasvavad ainult vähenõudlikud samblad ja samblikud. Niisuguse taimestikuga maad nimetatakse tundraks.

Tundras elavad neenetsid, kes karjatavad põhjapõtru. Põdrad on vajalikud loomad. Tundraelanikele on põdraliha maitsvaks toiduks, nahast aga õmmeldakse rõivaid ja saapaid. Möödunud aasta märtsikuus käisin Göda tundras asumatel neenetsitel külas. Göda tundra on seal, kus suured Siberi jõed Ob ja Jenissei suubuvad Põhja-Jäämerre.

Sõitsin põdrakelgul neenetsite rändasulasse, mida te pildil näete. Esimene vastutuli oli uudishimulik

MAAIL

põhja-põder. Neenetsid rändavad põdrakarjadega mööda tundrat. Kus on põtradel süüa, sinna püstivad nad oma nahkadest onnid – jurta. Kui põtradel jääb samblatoitu väheseks, minnakse jälle teise kohta lühikeseks aiaks elama. Sügisel lendavad rändasuladesse lennukid ja sõidavad mööda jõgesid mootorpaadid. Lennukite ja paatidega viiakse siis neenetsilapsed suurde paiksesse asulasse. Seal on põdrakasvatajate laste jaoks internaatkool. Kevadel, kui lumi alles maas, tulevad isad-emad põdrakelkudega ja viivad lapsed rändasuladesse tagasi.

Kodus on põdrakarjustel seljas üks kasukas, aga põdrakelguga tundrase söitmiseks tõmmatakse selga kaks paksu põdranahast kasukat ja pähe pannakse kaks karvamütsi. Mütsid on otse kasuka krae külge õmmeldud. Karvaste riiete seest jäävad inimesel paistma ainult nina ja silmad.

Mõnikord võtavad isa-ema ka lapsed põdrasõidule kaasa, kui lähevad saja kilomeetri kaugusel asuvast poest leiba ja suhkrut ostma. Ka lapsed on kahte kasukasse pakitud, nagu

see viieaastane neenetsitüdruk, keda pildil näete. Pikale sihvakale põdrakelgule ehk nartale (pildil) mahub kaks inimest. Kelgu ette rakendatakse kõrvuti viis põhjapõtra. Põdrad on leplikud ja vaiksed loomad: niikaua kui peremees poes kaupa ostab, lamavad nad rahulikult lumel.

HEINO KIIK

Vasikaid ajamas

HARRI JÖGISALU

Ühel öhtupoolikul läksid Sass ja Jass noorkarja lauda juurde. Talitaja valmistus vasikaid koju laskma: puistas turvast asemetele, et oleks kuiv ja pehme, täitis joogikünad puhta veega ning riputas lõssitorde jahu. Poisid olid igal pool abiks.

Siis palus talitaja:

„Olge head mehed, minge hüüdke vasikad koju!”

„Kohe!” oli Sass valmis minema.

„Mina tulen ka!” ütles Jass. Ja läksidki karjatänavale. Koppel oli samas lähedal.

„Aga kuidas vasikaid hüüda?” küsis Sass.

„Vitsaga muidugi,” arvas Jass. „Lähme lõikame lepikust!”

Sass oli nõus, et vitsaga, ja mindigi leppi lõikama.

Jass sai väärt väädi. Sassil polnud viletsam vemmal. Jass viskas väädi õlale. Sass viibutas vemmalt pea kohal.

Vasikad uudistasid poisse, rohkem põrnitsesid vembmaid.

„Noh! Läki ära koju!” hüüdis Sass.

„Kuju!” kinnitas Jass ja tõmbas viuhit! vitsaga läbi õhu.

Paar vähemat värssi keerasid ninad karja poole ja sörkisid eemale.

„No-noh, kuhu te lähete, kas ei kuule, et koju aetakse!” kurjustas Sass ja andis ühele mullikale sapsu koodi pihta. Kohe oli sellel minek sees, ainult mitte kodu, vaid metsa poole. Jass katsus ette lipata, aga kus sa sellega! Vasikal neli jalga all, poisil ainult kaks, ja kaks nüüd nelja vastu saab! Niisama hea, kui tühja tuult taga ajada.

„Küll on häda niisuguste rumalate loomadega!” hingeldas Jass.

Illustreerinud E. VALTER

„Vanade lehmadega on naljaasi!” lõõtsutas Sass. Ja võidujooks käis edasi.

Talitaja-tädi tuli karjaaeda vaatama, kuhu vasikad nii kauaks jäävad, ega jõudnud ära imestada, kui nägi, missugune jaht koplis käis.

„Mis imet seal tehakse!” ruttas ta koplivärvavale.

„Vissi, vissi, vissi! Tulge piima jooma!” hüüdis ta vasikaid.

Oli see vast võlusõna: vasikad jäid poole sammu pealt seisma. Lõid jalad harki, vaatasid tagasi ja nagu ühest pasunast puhusid: „Amööö!” Tõstsid siis sabad selga, lõid eest ja takka üles ning pistsid kodu poole. Ei kartnud enam Sassi ega Jassi, ei vitsa ega vääti. Vasikad olid laudas ja jõid piima, kui ajajad järele jõudsid.

„Küll on karjased, vehivad malakaga!” pahandas talitaja. „Vaata, kui võtan ka vitsa, kas te siis veel lauda juurde tulete?”

„Ega me teadnud, et nad jutust aru saavad!” vabandas Jass ja viskas vembra käest. Oma väädi saatis aia taha ka Sass.

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

MAIU

VÄIKE MAIU NUMBREID ÕPIB,
MÕNED TÄHED JUBA PEAS.
SILMA PAISTAB TUBLI TUDRUK
TEISTE PISIKESTE SEAS.

KIRJAOSKUST OMANDADA
PUUAB MAIU HOOLEGA.
ÕHTUL EMA NÄPUNÄITEL
PROOVIB TÄHTI MAALIDA.

LASTEAIAS KÄIB TA PRAEGU,
EMA SAADAB TEDA TEEL.
AASTAID VIIS SAI HILJAAEGU,
KOOLINI ON AEGA VEEL.

TIINA KONGAS,
Tallinna 18. 8-kl. Kooli pioneer

„Minu Reti” –
joonistanud
RUTH PAE Loksalt

UJUDA ON TORE

Mulle meeldib ujumine. Võtan osa ujumisringi tööst. Hiljuti toimusid meil ujumises võistlused. Mina ujusin 25 meetrit selili ja 50 meetrit rinnuli.

Võistlustel oli nii tore!

LILIAN BOLŠAKOVA,
Lydia Koidula nim.
Pärnu 2. Keskkooli
IV-b klassi pioneer

KALLIS TÄHEKE!

Mina käin nüüd teises klassis. Olen oktoobrilaps. Koonduised on kõik toredad. Me laulame, mängime ja tantsime kõik koos. Kui ma kümneaastaseks saan, siis astun pioneeriks.

Mulle meeldib koolis!

KRISTA VÖÖRAS
Pukast

Hagudi 8-kl. Koolis armastatakse väga joonistada. Lapsed saatsid mulle palju pilte. Valisin välja kaks kõige toreimat. Siin nad on:

„Talvine raiesmik” – joonistanud HEIKI VOOLMAA III klassist
„Kala” – joonistanud ESTA JERSOVA II klassist

ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneerorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke” nr. 1 – 1965.
Toimetuse kolleegium: L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, L. Põhi, H. Raigna, Toimetaja H. Pukk. Kunstiline toimetaja E. Pikk.
EKP Keskkomitee Kirjastus. Tallinn, Lauristini 1, tel. 422-28. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.

Kaanel H. LARETEI joonistus
„Jäakarnevallil”

ИНДЕКС 78231
HIND 15 KOP.

Peitepilt

Kus on Tiina,
Tiit ja Tiiu?

Kes tegi?

Vaadake kolme fotograafi.
Missuguse pildi keegi neist
tegi?

Joonistanud H. SAMPU

